

Sıkça Sorulan Sorular (Atık Yönetimi)

1 - Nasıl geri dönüşüm yapılır?

Her birey ihtiyaçlarını karşılamak üzere her gün birçok farklı ürün satın alır. Alınan bu ürünler çoğu zaman, daha sağlıklı ve korunaklı muhafaza edilmek üzere ambalajlanmaktadır. Ambalaj atıklarını, diğer atıklardan ayrı şekilde biriktirmek sureti ile tekrar geri dönüşüme sevk edilebiliriz. Satın aldığımız ürünlerin ambalajlarını evlerimizde ayrı birer torbada biriktirerek, ilk adımı atmış oluruz. Biriktirdiğimiz ambalaj atıklarını, evimize en yakın ambalaj atığı konteynerine atarak geri dönüşümü başlatırız. Eğer oturduğunuz belediye sınırları içerisinde ambalaj atığı konteyneri yoksa belediyenize bu konuda başvurmalısınız.

2 - Ambalaj atıklarımı nasıl biriktireceğim? Biriktirdikten sonra ne yapacağım?

Evde, işyerlerinizde, alışverişlerinizde kullandığımız ürünlerin ambalajlarını ayrı şekilde biriktirebilirsiniz. Evinizde iseniz ambalaj atıklarınızı, diğer çöplerinizden farklı olarak mavi renkteki çöp torbalarında biriktirmelisiniz. Apartman görevlisine bu şekilde teslim etmeniz geri dönüşümün ilk adımı olarak yeterli olacaktır. Ayrı olarak biriktirdiğiniz ambalajlarınızı ister belediyeniz tarafından temin edilmiş geri dönüşüm konteynerlerine de bırakabilir, iş yerinizde veya okulunuzda geri dönüşüm kutuları var ise bu noktalara da atıklarınızı atabilirsiniz. Bu konteynerler belediyeniz tarafından düzenli olarak toplatılmak zorundadır.

3 - Ambalaj atıklarımı ayrı olarak biriktiriyorum ancak belediye tarafından toplanmıyor, ne yapmalıyım?

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği kapsamında il, ilçe ve ilk kademe belediyeleri, ambalaj atıklarınızın ayrı toplanması konusunda yönetim planı hazırlamak ve atıklarınızı toplamak veya toplattırmak ile yükümlüdür. Belediyenizin bu yönde bir çalışması var ancak atıklarınız toplanmıyor ise belediyenize başvurarak hangi gün ve saatlerde mahallenizde atıkların toplandığına dair bilgi almanız gerekmektedir.

4 - Belediyemizden geri dönüşüm kumbaralarından apartmanımıza, mahallemize, okulumuza istiyoruz, ne yapmalıyız?

Tüm geri dönüşüm kumbara taleplerinizi öncelikle belediyenize bildirmelisiniz. Belediyelerin hazırlamış oldu ambalaj atık yönetim planları kapsamında kumbaralar yerleştirilmektedir.

5 - Atık pillerimi nereye verebilirim?

Atık pillerin kaynakta ayrı toplanması konusunda Bakanlığımız tarafından yetkilendirilen ve Türkiye’de atık pil konusunda tek yetkili kuruluş olan Taşınabilir Pil Üreticileri ve İthalatçıları Derneği (TAP) 2004 yılından beri atık pil toplama çalışmalarını Bakanlığımız

koordinasyonunda yürütmektedir. http://www.tap.org.tr/atik_pil_toplama_noktalari_nerede-123.html adresinden size en yakın pil toplama noktasını bulabilirsiniz. PTT Şubeleri, okullar, üniversiteler, organize sanayi bölgeleri, muhtarlıklar, camiler, marketlerde (BİM, TESCO, KİPA, CARREFOUR, MİGROS, METRO GROSSMARKET, TEKNOSA, KOÇTAŞ, PRAKTİKER gibi) atık pil toplama noktaları bulunmaktadır.

6 - Bitkisel atık yağları nereye verebilirim?

Yağı kesinlikle lavaboya dökmüyoruz. Lavabo ve kanalizasyon borularının tıkanmasına neden olur, atıksular eriştikleri deniz ve nehirlerde suyun hava almasını engelleyecek yağ filmi ile suyun yüzeyinin kaplanmasına neden olur. Bu balıkların ölmesine neden olur. Ayrıca su ortamındaki balıkların avlandıktan sonra yenirken tadını bozar. Atıksu arıtma tesisinde yağın giderilmesi biraz daha güçtür. Dolayısıyla, atık yağlarımızı katıyetle lavabodan dökmüyoruz. Bunu toplayan kuruluşlara veriyoruz. Toplayan firmalar bu yağlardan biyodizel elde ediyorlar. Bu yolla petrol kaynaklarımızın kısmen korunmasını sağlıyoruz ve atmosferik ısınması da engellemiş oluyoruz. Atık yağ toplayan firmalar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yetkilendiriliyor.

Lisanslı geri kazanım tesislerin listesini <http://www.csb.gov.tr/gm/ced/> bağlantısından indirebilirsiniz. Size en yakın olan kuruluşla temasa geçip, atık yağlarımızı vermek için organizasyona dahil olabilirsiniz:

7 - Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalarımı (AEEE) nereye verebilirim?

Kullandığımız elektrikli ve elektronik eşyalar atık haline geldiğinde bunları belediyelerin kuracakları atık getirme merkezlerine, üreticiler ve lisanslı işleme tesisleri tarafından kurulacak aktarma merkezlerine veya yeni bir elektrikli ve elektronik eşya satın aldığınızda talep etmeniz halinde benzer özellikteki eski elektrikli ve elektronik eşya atığınızı elektrik ve elektronik eşya bayilerine veyadağıtıcılarına hiçbir ücret ödmeden verebilirsiniz.

8 - Aracıma hurdaya ayırmak istiyorum ne yapabilirim?

M1, N1 kategorisindeki hurda araçlar için 81 ilde araç sahiplerinin rahatça ulaşabileceği, araçlarını teslim edebilecekleri ve hurdaya ayırabilecekleri Teslim Yerleri oluşturulmuştur. Bakanlığımız ve Emniyet Genel Müdürlüğü işbirliği ile oluşturulan “ÖTA Veri Sistem” adlı çevrim içi veri paylaşım sistemi ile lisanslı tesislere teslim edilmeyen ömrünü tamamlamış araçların Emniyet Müdürlüğüne hurdaya ayrılması engellenmiştir. ÖTA teslim yerleri listesini <http://www.csb.gov.tr/gm/cygm/> bağlantısından indirebilirsiniz.

9 - Atıkları yurtdışına göndermek yasal mı?

Atıkların yurtdışına ihracının kuralları Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nce belirlenmiştir, yani yasaldır.

10 - Notifikasyon (Ön Bildirim) nedir?

Notifikasyon atığın yurtdışına ihracı için gereken izin belgesidir. Bu belge atığın ihraç

edilmesi sürecinde gerekli olup atığı üreten firma bilgileri, bertaraf edici firma bilgileri, taşıyıcı firma bilgileri, atığın hangi gümrüklerden giriş çıkış yapacağı, ithalatçı ve ihracatçı ülkelerin ve varsa transit geçilecek olan ülkelerin onayları gibi izinleri kapsar. Ayrıca atığın miktarı ve kaç seferde sevk edileceği bu belgede bildirilir. Notifikasyon onayı tek seferlik çıkartılabileceği gibi yıllık olarak ta çıkartılabilmektedir. Notifikasyon formu Tehlikeli atıkların kontrolü yönetmeliği Ek 10- da yer almaktadır.

11 - Satış noktaları ambalaj atıklarını belediyenin sistemine vermek zorunda mıdır? Getirme merkezlerinin teknik ve idari detayları nelerdir?

Getirme Merkezi tebliği 31.12.2014 tarihinde yayınlanmıştır. Satış noktaları istemeleri durumunda üçüncü sınıf getirme merkezi kurabilirler.

Ayrıca, Danıştay 14. Dairesinin 2011/16069 esasına kayden açılan davada Yönetmeliğin 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (d) bendi ile 23'üncü maddesinin 3, 4, 5 ve 6'ncı fıkralarında yer alan "bedelsiz şartı aranmaksızın" ibaresinin iptal kararı verilmiş olup, temyiz sonucunda yeni bir karar verilinceye kadar, karar icaplarına uygun olarak ambalaj atık üreticilerinin ambalaj atıklarını belediyenin toplama sistemine veya toplama/ayırma tesisine bedelsiz olarak vermesinin sağlanması gerekmektedir.

12 - Belgelendirmeler "atık ambalaj sistemine" nasıl bildirilecektir?

Belgelendirme faaliyeti elektronik yazılım programı üzerinden gerçekleştirilmektedir.

13 - Metal ambalaj atıkları için belgelendirme yükümlülüğünde lisans şartı var mıdır?

Metal ambalaj olarak çelik/teneke ve alüminyum ambalajlar kullanılmaktadır. Metal ambalaj atıklarının belgelendirilebilmesi için 31.12.2014 tarihine kadar metal ambalaj atıklarında lisans/geçici faaliyet belgeli olma şartı aranmamaktadır. 01.01.2015 tarihinden itibaren metal ambalaj atıklarının belgelendirmesinin yapılabilmesi için lisanslı geri dönüşüm tesisine gitmesi gerekmektedir.

14 - Alışveriş poşetleri ambalaj mıdır?

Yönetmeliğin EK-1 inde ambalaj tanımına ilişkin örnekler verilmiştir. Bu örneklere göre alışveriş poşetleri ambalaj olarak tanımlanmamaktadır. Ancak, Yönetmelikte alışveriş poşetleri ile ilgili düzenlemeler bulunmaktadır. Ambalajlı ürünlerin satışını yapan 200 m²'den büyük kapalı alana sahip satış noktaları, poşet kullanımını en aza indirecek tedbirleri almak veyapılan çalışmaları Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine göndermekle yükümlüdürler.

15 - Çevre lisansı almak isteyen işletmelerin ambalaj atığı yönetim planına dahil olmaları bir zorunluluk mudur?

2011 tarihli Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ile çevre lisansı almak isteyen işletmelerin “ambalaj atığı yönetim planına uygunluk yazısı” zorunluluğu kaldırılmıştır. Bunun yerine “Ambalaj Atığı Veri Giriş Sistemi İl Müdürlüğü Onay Yazısı” istenmektedir. Ambalaj atığı yönetim planı uygunluk yazısının istenmemesi ambalaj atığı toplama ayırma tesislerinin belediyelerde ayrı toplama çalışmalarını yürütmeyeceği anlamını taşımamaktadır. Belediyelerde yürütülen ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplama çalışmaları çevre lisanslı/geçici çalışma ambalaj atığı toplama ayırma tesisleriyle yürütülmesi bir zorunluluk olarak devam etmektedir.

16 - Tıbbi atıklarla, tehlikeli atıklarla ve atık yağlarla kontamine olmuş ambalaj atıklarının bildirim yapılacağı mıdır? Hangi tarihte yapılacaktır?

24.08.2011 tarihli Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ile Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ve Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında bertarafı tanımlanan ambalajlara da bildirim zorunluluğu getirilmiştir. Bu tür ürünleri ambalajlı olarak piyasaya süren işletmeler ürünlerinin ambalajlarına ilişkin bildirimlerini 2013 yılı Şubat ayının sonuna kadar yapacaklardır. 2013 yılında 2012 yılında piyasaya sürdüğü ürünlerin ambalaj miktarları bildirilecektir. Ancak tıbbi atık, tehlikeli atık ve atık yağlarla kontamine olmuş ambalaj atıklarının belgeleme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bu ambalajların bertarafı ilgili mevzuatları kapsamında yapılacaktır.

17 - Belgeleme muafiyeti her ambalaj türü için ayrı ayrı 3000 kg sınırını sağlamalı mıdır?

Piyasaya süren işletmeler farklı ambalaj malzemeleri kullanmaktadırlar. Piyasaya sürülen malzeme cinsine bakılmaksızın toplam ambalaj miktarı esas alınmaktadır. Ancak, ihraç edilen, ahşap ve tekstil ambalaj atıklarının toplama hedefi bulunmadığından, bu ambalajlar toplam miktara dâhil edilmemektedir. Elektronik yazılım programı da bu kapsamda hesaplama yapmakta ve muaf olarak göstermektedir.

18 - Yönetmelikte yeni bir kavram olarak sanayi işletmesi tanımı getirilmiştir. Bu kapsamda sanayici nasıl belirlenecektir?

Sanayi Sicil Kanununda tanımlanan ve sanayi sicil belgesi bulunan işletmeler sanayi işletmesi olarak adlandırılmaktadır. Ayrıca çevre lisanslı ambalaj atığı toplama ayırma ve geri dönüşüm tesisleri ambalaj atıklarını aldıkları sanayi işletmelerinin sanayi sicil numaralarını “atık ambalaj elektronik yazılım programına” <http://atikambalaj.cevre.gov.tr> adresini kullanarak girmeleri gerekmektedir. Sanayi sicil belgesi bulunan sanayi işletmelerinin oluşan ambalaj

atıklarını çevre lisanslı/geçicifaaliyet belgeli toplama ayırma tesisine veya belediyenin toplama sistemine verilmesi gerekmektedir.

19 - Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği kapsamında kod ve şifre alacak mıyım?

Herhangi bir ambalaj üretimi yapılması, ambalajın ithal veya ihraç edilmesi, ürünlerin ambalajlı olarak satışa sunulması, fason üretim yapılması durumunda buldukları ilin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden bildirim yapmak için kod numarası ve şifre alınması bir zorunluluktur.

20 - Belgeleme sorumluluğumu yerine getirmek için lisanslı veya geçici çalışma izni olan toplama ayırma tesisleri ile anlaşabilir miyim?

2012 yılı itibarıyla ürününü ambalajlı olarak piyasa sürenler belgeleme sorumluluğunu yerine getirmek için depozito uygulaması, belediyeler ile sözleşme yapmak ve/veya yetkilendirilmiş kuruluşa üye olma yöntemlerinde birini tercih etmelidirler. Piyasaya süren işletmeler tarafından doğrudan toplama ayırma tesisleri ile belgeleme sözleşmesi yapılamazlar.

21 - Ahşap ambalaj malzemesinde belgeleme sorumluluğu var mıdır?

24.08.2011 tarih ve 28035 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe giren Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinde 2013 yılı itibarı ile ahşap ambalaj malzemesi için geri kazanım hedefi getirilmiştir. Dolayısıyla 2013 yılından itibaren belgeleme sorumluluğu bulunmaktadır.

22 - Müracaat formlarını nasıl göndermeliyim?

Ambalaj bildirimlerini içeren müracaat formları il müdürlüklerimizden alınan kod ve şifreler ile elektronik yazılım programı üzerinden her yıl şubat ayı sonuna kadar, bir önceki yılın satış rakamlarını içerecek şekilde gönderilmesi gerekmektedir. Bildirimleri posta ile gönderilmesine gerek yoktur.

23 - Yönetmelikte tanımlanan usul ve esaslar ne zaman yayımlanacaktır?

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinde yer alan yetkilendirilecek kuruluşlarda aranacak kurumsal, teknik ve mali özellikler ile buna ilişkin usul ve esasları, belgelendirme dosyalarında bulunması gereken bilgi ve belgeler ile belgelendirme dosyalarının hazırlanmasında dikkat edilecek hususlara ait usul ve esasları, ambalaj atıkları yönetim planının hazırlanmasına, uygulanmasına ve izlenmesine ilişkin usul ve esaslar 22 Ekim 2012 tarihi itibarı ile Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında yayınlanmaktadır.

24 - Tıbbi atıklarla, tehlikeli atıklarla ve atık yağlarla kontamine olmuş ambalaj atıklarının bildirimi yapılacak mıdır? Hangi tarihte yapılacaktır?

24.08.2011 tarihli Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ile Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ve Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında bertarafı tanımlanan ambalajlara da bildirim zorunluluğu getirilmiş olup, bu tür ürünleri ambalajlı olarak piyasaya süren işletmeler ürünlerinin ambalajlarına ilişkin bildirimlerini 2013 yılı Şubat ayının sonuna kadar yapılacaktır. 2013 yılında 2012 yılında piyasaya sürdüğü ürünlerin ambalaj miktarları bildirilecektir. Ancak tıbbi atık, tehlikeli atık ve atık yağlarla kontamine olmuş ambalaj atıklarının belgeleme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bu ambalajların bertarafı ilgili mevzuatları kapsamında yapılacaktır.

25 - Belediyeler ambalaj atıkları elektronik yazılım programı için kod numarası ve şifrelerini nasıl alacaklar?

Belediye tarafından <http://online.cevre.gov.tr> adresinden kullanıcı kodu ve şifre için bilgi girişinde bulunulması, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden yazılı olarak kullanıcı kodu ve şifre talep etmesi gerekmektedir.

26 - Serbest bölgelerde oluşan ambalaj atıkları yönetimi nasıl olmalıdır?

Yönetmelikte serbest bölgelerde oluşan ambalaj atıklarının yönetimi hususunda hükümler yer almadığından ambalaj atığı toplama ayırma tesislerinin serbest bölgelerde bulunan şubeleri aktarma merkezi olarak adlandırılmamaktadır. Ayrıca belediyelerin ambalaj atığı yönetim sistemi dışında değerlendirilmektedir. Bu kapsamda serbest bölgelerde oluşan ambalaj atıklarının bölge dışına çıkarılmasına Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği kapsamında oluşturulacak komisyon tarafından karar verilmesi ve (2012/3) sayılı Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalatına Dair Dış Ticarete Standardizasyon Tebliğinin 10 uncu maddesi kapsamında atığın özelliğine göre Bakanlığımızca ilgili yönetmelikler gereğince verilmiş olan toplama, ayırma, geri dönüşüm, geri kazanım, ara depolama, bertaraf tesisi lisansı, geçici faaliyet belgesi, çevre izin ve lisans belgesi veya çevre lisansına sahip işletmelere verilmesi gerekmektedir.

27 - Kod numarası ve şifremi yeni aldım hangi yıllara ait olan bildirimleri doldurmam gerek?

Ambalaj Elektronik Yazılım Programına kaydolan yıl dahil olmak üzere bildirimde bulunmadığı yıllarda kapsayacak şekilde doldurmak ve o yıllara ait belgeleme sorumluluğunu yerine getirmek yükümlülüğü yer almaktadır.

28 - Tehlikeli Atık Beyan Formu doldurulması zorunlu mudur?

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği gereğince, Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik EK-4'te yer alan tehlikeli atıklar için zorunludur.

29 - 2014 yılı beyanları için TABS ne zaman kullanıma açılacak?

2014 yılına ait tehlikeli atık bildirimleri için sistem 01.01.2015 günü kullanıma açılacak olup, 3 ay süre ile açık tutulacaktır.

30 - Doldurulan formlar İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerine posta ile gönderilecek mi?

Sistem girişleri Bakanlığımız ve İl Müdürlüklerince anında görüntülenebildiği için posta yolu ile herhangi bir belge gönderilmesi gerekmemektedir. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri sisteme giriş yapan veya 3 aylık süre sonunda hala giriş yapmayan firmaları sistem üzerinden takip edebilmektedirler. Ancak, atık üreticisi beyan işlemini bitirdikten sonra “beyan bilgilerini” yazdırmak ve bu belgeyi beş yıl süre ile saklamak zorundadır. Bakanlığımızca yapılacak denetimlerde bu nüsha ibraz edilmek zorundadır.

31 - Atık Üreticisi Tehlikeli Atık Beyan Sistemi (TABS)'ne nasıl giriş yapacak?

Tehlikeli Atık Üreticilerinin <http://online.cevre.gov.tr> adresini kullanarak aldığı Kullanıcı Adı ve Parola kullanılarak aynı adresten TABS uygulaması seçilerek giriş yapılabilecektir.

32 - Kullanıcı adı ve parolası bulunmayan firmalar ne yapacak?

Kullanıcı adı ve Parolası bulunmayan firmalar <http://online.cevre.gov.tr> adresinden çevrimiçi başvuru yaparak kullanıcı adı ve şifresi temin edecektir. Firmaya bağlı tesislerin tanımlanması kullanıcı adı ve parolaların belirlenmesi çevrimiçi sistemde yapılacaktır. Buna ilişkin kullanım kılavuzları aynı web adresinde yayınlanmaktadır.

33 - TABS a ilişkin Kullanım Kılavuzu var mı?

Sistemin kullanımının nasıl olacağına ilişkin olarak hazırlanmış detaylı “Kullanım Kılavuzu” Bakanlığımız <http://www.cygm.gov.tr> adresinde yayınlanmaktadır.

34 - Tıbbi atıklar için bu sistem kullanılacak mı?

2013 yılı Ocak ayı itibariyle tıbbi atıklarda TABS ile bildirilmeye başlanmıştır. Bu doğrultuda tıbbi atık üreticileri de sistemi kullanacaklardır. Ayrıca tıbbi atık üreticileri 2014 yılında oluşan tıbbi atıkları ile birlikte varsa diğer tehlikeli atıklarını da bildirmekle yükümlüdürler.

35 - Atık yağlar, Atık Pil ve Akümülatör ve Bitkisel Atık Yağlar için bu sistem kullanılacak mı?

Akü satış noktaları ve akü geçici depolama alanları hariç olmak üzere, atık pil ve aküler, atık yağlar ve kullanılmış kızartmalık yağlar beyan edilecektir.

36 - Tehlikeli atılım yok diyenler firmalar da sisteme giriş yapacaklar mı?

Tehlikeli atılım yok diyen firmalar giriş yapacak, sadece firma bilgileri kısmı doldurulacaktır.

37 - İşyeri kapatılmış veya geçici süre ile faaliyeti durdurulmuş olan firmaların da sisteme giriş yapılması gerekiyor mu?

2014 yılı içerisinde bir süre çalışmış, kapatılmış veya faaliyeti bir süreliğine durdurulmuş olan firmalar, 2014 yılına ait tehlikeli atıkları var ise beyan etmek zorundadır.

38 - Flakonlar tıbbi atık mıdır?

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nde kullanma süresi dolmuş veya artık kullanılmayan, ambalajı bozulmuş, dökülmüş ve kontamine olmuş ilaçlar, aşular, serumlar ve diğer farmasötik ürünler ve bunların artıklarını ihtiva eden kullanılmış eldivenler, hortumlar, şişeler ve kutuları farmasötik atık olarak tanımlanmaktadır. Farmasotik atık ise Yönetmeliğin Ek 2 Sağlık Kuruluşlarından kaynaklanan atıkların sınıflandırılması tablosuna göre tehlikeli atıklar sınıfına girmektedir. Bununla birlikte, Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin Ek-IV atık listesinde 150110* atık kodu, Tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda kontamine olmuş flakon cam ambalajlar, muhtemel tehlikeli atık olarak kabul edildiğinden Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümlerince toplanıp bertarafının sağlanması uygun görülmektedir.

39 - Serum şişeleri tıbbi atık mıdır?

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 12'nci maddesine göre kağıt, karton, plastik ve metal ambalaj atıkları, kontamine olmamaları şartıyla diğer atıklardan ayrı olarak mavi renkli plastik torbalarda toplanırlar. Serum ve ilaç şişeleri gibi cam ambalaj atıkları ise yine kontamine olmamaları şartıyla cam ambalaj kumbaralarında, kumbara olmaması halinde ise diğer ambalaj atıkları ile birlikte mavi renkli plastik torbalarda toplanırlar. Kullanılmış serum şişeleri ayrı toplanmadan önce, uçlarındaki lastik, hortum, iğne gibi hasta ile temas eden kontamine olmuş materyallerden ayrılır. Kontamine materyaller diğer tıbbi atıklar ile birlikte toplanır. Toplanan ambalaj atıklarının, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda geri kazanılmaları sağlanır.

40 - Hastaneler tıbbi atık sterilizasyon veya yakma tesisi kurabilirler mi?

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 33'üncü maddesine göre Üniteler tarafından münferit yakma tesisleri kurulamaz ve işletilemez. 46'ncı maddesine göre ise Üniteler tarafından münferit sterilizasyon tesisleri kurulamaz ve işletilemez.

41 - Tıbbi atıkları bertaraf etme yükümlülüğü kimindir?

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 9 uncu maddesine göre Belediyeler Tıbbi atıkları geçici atık depolarından alarak bertaraf sahasına taşımak/taşıtırmakla, tıbbi atık bertaraf/sterilizasyon tesislerini kurmak/kurdurmak, işletmek/işlettirmekle, yükümlüdürler.

42 - Hastaneler tıbbi atıklar için atık yönetim planı hazırlayacak mı?

Evet. Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 8 inci maddesinin (b) bendine göre, Tıbbi atık üreticileri, atıkların ayrı toplanması, taşınması ve geçici depolanması ile bir kaza anında alınacak tedbirleri içeren ünite içi atık yönetim planını hazırlamak ve uygulamakla yükümlüdürler. Ünite İçi Atık Yönetim Planı Formatı Bakanlığımız tarafından hazırlanmıştır. Bununla birlikte sağlık kuruluşlarından kaynaklanan tehlikeli ve tehlikesiz atıklara ilişkin Endüstriyel Atık Yönetim Planının hazırlanarak onaylanmak üzere ilgili valiliğe (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) gönderilmesi gerekmektedir. Ünite İçi Atık Yönetim Planı Formatı ile Endüstriyel Atık Yönetim Planı formatına Genel Müdürlüğümüz www.csb.gov.tr adresinde "Güncel Belgeler" sekmesi altında yer alan "Atık Yönetimi" başlığı altından ulaşılabilmektedir.

43 - Tüm tıbbi atıklar üreticileri UATF kullanmak zorunda mı?

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin Ek-1'inde yer alan (a) ve (b) bölümündeki ünitelerin (tıbbi atık üreticileri) ürettiği tıbbi atık miktarına bakılmaksızın, tıbbi atıkların geçici atık depolarından bertaraf tesislerine taşınması sırasında ulusal atık taşıma formu kullanılması zorunludur. (c) bölümünde belirtilen ünitelerden (tıbbi atık üreticileri) kaynaklanan tıbbi atıkların taşınması sırasında ulusal atık taşıma formu kullanılması şartı aranmaz; ancak tıbbi atıkların ünitelerden alınması esnasında tıbbi atık alındı belgesi/makbuzu kullanılması zorunludur.

44 - Aile Sağlığı Merkezleri tıbbi atıklarının taşınması sırasında UATF kullanmak zorundalar mı?

Sağlık merkezleri Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin Ek-1'inde "Orta Miktarda Atık Üreten Sağlık Kuruluşları" olarak belirtilen (b) bölümü altında yer aldığından, söz konusu aile sağlığı merkezlerinde oluşan tıbbi atıkların taşınması esnasında ulusal atık taşıma formu kullanılması gerekmektedir.

45 – UATF'yi nasıl temin edebilirim?

Ulusal Atık Taşıma Formları atık üreticileri veya yetkilendirilmiş kuruluşlarca Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinden ücreti mukabili temin edilir.

46 – Tıbbi Atık Eğitimi nereden alabilirim?

Sağlık kuruluşlarından kaynaklanan tıbbi atıkların yönetimi ile ilgili esasları düzenleyen Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 52'nci maddesi gereğince Bakanlığımızca "Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği Eğitim Programları Usul ve Esasları" belirlenmiştir. Söz konusu eğitimler, İl Müdürlüklerimizin ilgili personelleri için "Eğiticilerin Eğitimi Programı", sağlık kuruluşlarının ve belediyelerin ilgili personelleri için de "Yerel Eğitim Programı" şeklinde iki aşamalı olarak uygulanmaktadır. Yönetmeliğin uygulanmasından sorumlu sağlık kuruluşlarının, belediyelerin ve özel temizlik, taşıma ve bertaraf firmalarının personeli, Yönetmelik kapsamındaki yükümlülükleri hakkında yerel eğitim programına tabi tutulurlar. Yerel Eğitim Programları Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından düzenlenmektedir. Yerel eğitim programlarında yer alan konularla ilgili eğitimler, eğiticilerin eğitimi programını başarıyla tamamlayan İl Müdürlüğü personeli tarafından verilir.

47 - Atığım var, tehlikeli mi değil mi bilmiyorum, ne yapmalıyım?

a) Atık listesindeki kodlar ve (A) ve (M) işaretleri ne anlama gelir?

Atık yönetimi genel esaslarına ilişkin yönetmeliğinin Ek-IV de (A) işareti ile gösterilen atıklar konsantrasyonuna bakılmaksızın tehlikeli atık sınıfına girerken aynı listede (M) işareti ile gösterilmiş atıklar EK-III B deki eşik konsantrasyonları üzerinde bir değere sahipse muhtemel tehlikeli atıktır. Bu ayırımın yapılabilmesi için atığı temsil eden numuneleri EK-III B analizi konusunda Bakanlığımızca yetkilendirilmiş lisanslı bir akredite çevre laboratuvarında atık üreticisi tarafından analizinin yaptırılması gerekmektedir.

Ayrıca doğal karakterleri ya da oluşmalarına neden olan aktiviteye bağlı olarak "Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliği'nin ekinde yer alan Ek-III A'daki özelliklerden bir veya bir kaçına sahip olmaları ve Ek-III B de verilen tehlikeli özellikleri göstermeleri durumunda tehlikeli atık olarak sınıflandırılır.

b) Hangi atıklar tehlikelidir?

MSDS (Malzeme güvenlik Bilgi Formu) raporuna göre H1 den H14 özellikleri gösteren atıklar tehlikeli olarak sınıflandırılır. Tehlikeli olduğu bilinen bazı atıklar: boya, vernik, yapıştırıcı, kozmetik atıkları, laboratuvar kimyasalları, kullanım süresi geçmiş ilaçlar, boya fosfat çamurları, bazı arıtma çamurları, flüoresan, kondansatör, x-ışını tüpleri, basınçlı kaplar, kartuş toner atıkları sayılabilir.

Bununla birlikte, tehlikeli atıklar atık listesinde yıldız (*) ile işaretli atıklardır.

c) Atığımı sınıflandırmayı bilmiyorum, atığıma nasıl kod vereceğim?

Atıkları sınıflandırmada kullanılmak üzere Bakanlık web sitesinde Kılavuzlar bölümü altında "Atıkların Sınıflandırılması Kılavuzu" bulunmaktadır. Bu kılavuz kullanılarak atığınızı ne şekilde sınıflandıracığınıza ilişkin detaylı bilgi alabilirsiniz. İlave sorularınız için Bakanlığımıza resmi başvuruda bulunabilirsiniz.

d) Çalıştığım alanda/ sektörde hangi atıklar çıkıyor?

Bakanlıkça yapılan sektörel çalışmalar neticesinde sektörel kılavuzlar hazırlanmıştır. Bu

kılavuzlara Bakanlık web sitesinde yer alan Kılavuzlar bölümü altından erişebilirsiniz. Çalıştığınız alan/sektöre ilişkin kılavuz yer almıyor ise Bakanlıkla iletişime geçilebilir.

48 - Atık yağım var ne yapmalıyım?

3 tane yöntem vardır.

Bertaraf: Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin Ek-2 sinde yer alan işlemlerden herhangi birisi yapılabilir.(D1-D15 arası işlemler: derine enjeksiyon, yüzey doldurma, düzenli depolama, yakma)

Enerji Geri Kazanımı: Atık yağların mevcut yakıtı ilave edilerek lisanslı tesislerde enerji amaçlı kullanımını yapılabilir.

Geçici depolama: Atık yağların üreticileri tarafından faaliyet sahası içinde geçici olarak muhafaza edilme işlemi veya yağ üreticisi tarafından atık yağ üreticisi ile birlikte atık yağların toplanması amacıyla perakende satış ve/veya yağ değiştirme yerlerinde geçici muhafaza etme işlemi yapılabilir.

a) Atık yağ üreticisinin yapması gerekenler nelerdir?

Atık yağ üretimini en az düzeye indirecek şekilde gerekli tedbirleri almakla,

Atık yağ analizlerini 15 inci maddeye uygun olarak yapmak veya yaptırmakla, atık yağları kategorilerine göre ayrı ayrı 18 nci maddede belirtilen şekilde geçici depolamakla,

Tesisten kaynaklanan farklı kategorideki atık yağları birbirleriyle, PCB ve diğer tehlikeli atıklarla karıştırmamakla, tehlikeli atıkla kirlenmiş yağların bertarafı için Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine uymakla,

Atık yağların lisans almış taşıyıcılar vasıtasıyla lisanslı işleme ve bertaraf tesislerine gönderilmesini sağlamakla,

Atık yağların tesis dışına taşınması durumunda Ulusal Atık Taşıma Formunu doldurmakla, Yönetmeliğin 26'ncı maddesine göre kayıt tutmakla ve EK-2'de yer alan Atık Yağ Beyan Formunu doldurarak takip eden bir sonraki yılın Şubat ayı sonuna kadar il çevre ve orman müdürlüğüne göndermekle,

Atık yağların taşınmasında üretici ile işleme veya bertaraf tesisi işletmecisi arasında "uyuşmazlık çıkması halinde", bu uyuşmazlık giderilemezse on beş gün içinde uyuşmazlığı il çevre ve orman müdürlüğüne ve Bakanlığa bildirmekle, bu süre içinde uyuşmazlığa konu olan atık yağları kendi depolarında muhafaza altına almakla

b) Atık yağ kategorileri nelerdir?

Atık yağların kontrolü yönetmeliği Ek-1 e göre atık yağ kategorileri ve müsaade edilen kirletici parametre sınır değerleri

I. Kategori Atık Yağ: Bu kategoride yer alan atık yağlardaki PCB, toplam halojen ve ağır metal gibi kirleticiler sınır değerlerin altındadır. Bu kategorideki atık yağların öncelikle "rejenerasyon ve rafinasyon yolu" ile geri kazanımlarının sağlanması gerekmektedir. Bu kategorideki yağlar 21'nci maddede belirtilen koşullar nedeniyle "enerji geri kazanımı" amacıyla kullanılabilir.

II. Kategori Atık Yağ: Bu kategorideki atık yağlar Bakanlıktan lisans almış tesislerde enerji geri kazanımı amacıyla kullanıma uygun atık yağlardır. Ancak klorür, toplam halojen ve PCB

parametreleri aşılmayan endüstriyel atık yağların rejenerasyon ve rafinasyon yoluyla geri kazanımı mümkündür.

III. Kategori Atık Yağ: Bu kategoride yer alan atık yağlardaki ağır metaller aşağıdaki tabloda verilen sınır değerlerin üzerindedir. Klorür ile toplam halojenler 2000 ppm'in, PCB ise 50 ppm'in üzerindedir. Rejenerasyon ve rafinasyona uygun olmayan, yakıt olarak kullanılması insan ve çevre sağlığı açısından risk yaratan ve lisanslı tehlikeli atık yakma tesislerinde yakılarak zararsız hale getirilmesi gereken atık yağlardır.

49 - Atık lastiğim var ne yapmalıyım?

ÖTL (ömrünü tamamlamış lastik)'lerin geri kazanımı esastır.

Lastik üreticileri lastik ömrünü uzatacak tedbirleri tasarım aşamasında alırlar.

ÖTL'lerin ithalatı yasaktır.

ÖTL'lerin hangi sebeple olursa olsun vadi veya çukurlarda dolgu malzemesi olarak kullanılması, katı atık depolama tesislerine kabulü ve depolanması, ısınmada kullanılması, gösteri ve benzeri fiilleri kapsayacak şekilde her ne amaçla olursa olsun yakılması yasaktır. Aksine hallerde bu Yönetmeliğin 25 inci maddesi hükümleri uygulanır. (Bu Yönetmeliğe aykırılık halinde 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 15 inci maddesi ile 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (g), (r) ve (s) bentleri ve aynı Kanununun 23 üncü maddesi doğrultusunda idari ve cezai yaptırımlar uygulanır.)

a) Atık lastikler geçici depolanabilir mi, belli bir süresi var mıdır?

e) Lastik tamirhaneleri, kaplamacılar, perakende satış noktaları, oto sanayi ve benzeri yerlerde ömrünü tamamlamış lastikler açık alanda biriktirilemez. Biriktirme yerlerinde yangına ve sivrisinek, fare gibi zararlıların üremesine karşı önlem alınır. ÖTL'ler yetkili taşıyıcılara teslim edinceye kadar en fazla altmış (60) gün bu yerlerde muhafaza edilebilir.

f) ÖTL üreticisi, aracının lastiklerini değiştirdiğinde eski lastiklerini, lastik dağıtımını ve satışını yapan işletmelere veya yetkili taşıyıcılara teslim eder.

g) ÖTL'ler yetkili taşıyıcılara bedelsiz olarak teslim edilir. Yetkisiz kuruluş ve kişilerin taşıma yapması yasaktır.

h) Yarış pistleri, çocuk oyun alanları, karting pistleri ve benzeri alanlarda çarpma bariyeri olarak kullanılan ÖTL'lerin bertarafı, bu yerleri işletenler tarafından sağlanır.

ı) ÖTL'lerin yarattığı çevresel kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı, lastik üreticileri, ÖTL üreticileri, taşıyıcılar, geçici depolama alanı işletmecileri, geri kazanım ve bertarafçılar kusur şartı aranmaksızın müteselsilen sorumludurlar.

i) Ömrünü tamamlamış taşıt söküm tesislerini işletenler, ortaya çıkan ÖTL'lerin bu Yönetmelik kapsamında geri kazanımını veya bertarafını sağlarlar veya sağlatırlar.

j) ÖTL'lerden kaynaklanan her türlü çevresel zararın giderilmesi için yapılan harcamalar, kirleten öder prensibine göre karşılanır. Ortaya çıkan ÖTL'lerin bertarafından sorumlu gerçek ve tüzel kişilerin çevresel zararı durdurmak, gidermek ve azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan gerekli harcamalar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ÖTL'lerin yönetiminden

sorumlu olanlardan tahsil edilir. Ancak, kirletenlerin ödeme yükümlülüğünden kurtulabilmesi için, kirlenmenin önlenmesi ve sınırlanması konusunda her türlü tedbiri aldıklarını ispat etmeleri gerekir.

b) Lastik üreticisinin yükümlülükleri nelerdir?

- Ömrü tamamlanmış lastiklerin kontrolü yönetmeliği MADDE 9 a göre Lastik üreticileri;
- Üretimde çevre kirlenmesini ve enerji tüketimini azaltıcı önlemler almakla,
- Bu Yönetmeliğin 18 inci maddesine göre EK-2’de yer alan kota müracaat formunu doldurarak, her yıl mart ayı sonuna kadar Bakanlığa kota müracaatında bulunmakla,
- Lastik kullanımı ve ÖTL’lerin düzenli toplanması konusunda tüketicinin bilgilendirilmesi için gerekli çalışmaları yapmakla, toplama faaliyetlerine kamuoyunun katılımının artırılması için lastik tüketicilerinin yükümlülüklerini de içeren dokümanları ve uyarı işaretlerini lastik satış ve değiştirme noktalarında bulundurmamakla,
- Geri kazanılması mümkün olmayan ÖTL’leri bu Yönetmeliğin 24 üncü maddesi doğrultusunda bertaraf ettirmekle, yükümlüdür.

50 - Pil Ve Akümülatör atılım var ne yapmalıyım?

a) Atık pillerin geçici depolanması ve taşınması nasıl gerçekleşir?

Atık pil ve akümülatörün kontrolü yönetmeliği Madde 15te belirtildiği gibi Atık akümülatörlerin toplandıkları yerden geçici depolama veya bertaraf tesislerine karayolu ile taşınması, Valilikten taşıma lisansı almış gerçek ve tüzel kişilerce, atık türüne göre uygun araçla yapılır.

Atık pil taşıyacak araç ve firmalar için lisans alma zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, atık pillerin kapalı kasalı kamyonetlere yerleştirilmiş asgari 210 litrelik HDPE fiçılarda taşınması zorunludur.

Atık pil ve atık akümülatör taşıyacak araçların renginin kırmızı olması, araçların üzerinde atık pil ve akümülatörlerin toplandığına dair 20 metre uzaktan görülebilecek şekilde bu Yönetmeliğin 1 no’lu ekinde yer alan amblem bulunması, ayrıca araç kasalarının her iki yüzüne de atık piller için “Atık Pil Taşıma Aracı”, atık akümülatörler için ise “Atık Akümülatör Taşıma Aracı” yazılması zorunludur.

b) Atık Pil Taşıma Araçlarında taşıma formu bulundurmamak gerekir mi?

Atık pil ve akümülatörün kontrolü yönetmeliği Madde 16ya göre Atık pil ve akümülatörlerin taşınması sırasında araçlarda atık taşıma formu bulundurulması zorunludur. Araçlarda bulundurulacak atık taşıma formlarıyla ilgili olarak Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uygulanır.

c) Atık Akümülatör Taşıyıcılarının Lisans Alma Zorunluluğu var mıdır?

Atık Akümülatörlerin taşınması işlemi Taşıma Lisansı almış araçlar vasıtasıyla yapılmalıdır.

Atık akümülatör taşımak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, Atıkların Karayolunda Taşınmasına İlişkin Tebliğ Kapsamında ilgili Valiliğe başvuruda bulunurlar. Lisans, başvuruda bulunan aracın veya araçların ait olduğu firmaya ve gerekli teknik donanıma haiz araca veya araçlara verilir. Bu hükümler kara taşımacılığı için uygulanır. Bu lisans devredilemez, üç yıl için

geçerlidir. Bu süre sonunda yenilenmesi gerekir. Lisans alan, ancak taşımacılıkta öngörülen standartlara uymayan firmaların lisansları Valilikçe iptal edilir.

d) Pil ve Akümülatörlerin Etiketlenmesi ve İşaretlenmesi nasıl olur?

Pil ve akümülatör ürünlerinin etiketlenmesi Atık pil ve akümülatörün kontrolü yönetmeliği Madde 33te belirtildiği gibi:

— Atık akümülatörlerin ayrı toplanmasını sağlayacak sembol olarak, bu Yönetmeliğin 1 no'lu ekinde yer alan sembolün üretici tarafından kullanılmalı

— Atık akümülatörlerin geri kazanımlarının sağlanmasından yükümlü olan üreticilere geri dönmelerini sağlamak amacıyla, bu ürünlerin etiketlenmesinde “depozitoludur” ibaresi ile Bakanlık tarafından firmaya verilen kod numarasının yer almalı

— Kurşun asit akümülatörlerin üzerinde “Pb” ya da “kurşun” ve “GERİ KAZANILIR” ifadesi ya da “GERİ KAZANILACAK AKÜ” ibaresinin bulunması, ayrıca bu ürünlerin dış ambalajlarında da aynı ibarelerin bulundurulmalı

— Sekonder hücreler ve sekonder pil ürünlerinin Türk Standartlarında (TS EN 61429) belirtilen şekilde etiketlenmesi ve işaretlenmesi zorunludur. Ağırlıkça % 0,0005'den fazla cıva (Hg) içeren düğme tipi piller ile bu tür düğme pillerden oluşturulan pillerin ambalajlarının Ek-1'de gösterilen sembol ile işaretlenmeli

51 - Elektronik atılım var, ne yapmalıyım?

a.) Elektronik kaynaklı atıklarda genel ilkeler nelerdir?

Elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminden nihai bertarafına kadar çevre ve insan sağlığının korunması amacıyla elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılması, bu sınırlandırmalardan muaf tutulacak uygulamaların belirlenmesiyle beraber elektrikli ve elektronik eşya atıklarının toplanması, işlenmesi, geri kazanımı ve bertarafı üretici sorumluluğu altında gerçekleştirilecektir.

Elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına dair yönetmeliğindeki MADDE 5e göre Elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin ilkeler şunlardır:

İthal veya imal yoluyla piyasaya sürülen elektrikli ve elektronik eşyalarda kurşun (Pb), cıva (Hg), artı altı değerlikli krom (Cr6+), polibromürlü bifeniller (PBB) ve polibromürlü difenil eterler (PBDE) ile kadmiyumun (Cd) bulunması yasaktır.

b.) Atık Elektrikli ve elektronik eşyalarda Üreticilerin yükümlülükleri neleridir?

Elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına dair yönetmeliğindeki MADDE 7'e göre Üreticiler;

Piyasaya sürdükleri elektrikli ve elektronik eşyalarda 5 inci maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine uymakla,

Piyasaya sürdükleri ürünlerin bu Yönetmelikte belirtilen teknik kriterleri sağladığını gösteren bilgi ve belgeleri ürünün piyasaya sunulduğundan itibaren beş yıl süreyle muhafaza etmekle,

Her yıl Şubat ayı sonuna kadar EK-3'te yer alan uygunluk beyan formunu doldurarak Bakanlığa vermekle,

İthal edilecek elektrikli ve elektronik eşyalar için 8 inci maddeye uymakla,

Ürün bilgisi açıklamalarında "EEE Yönetmeliğine Uygundur." ibaresine yer vermekle Yükümlüdür.

c.) Elektrikli ve elektronik eşya kategorileri nelerdir?

1. Büyük ev eşyaları
2. Küçük ev aletleri
3. Bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları
4. Tüketici ekipmanları
5. Aydınlatma ekipmanları
6. Elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere)
7. Oyuncaklar, eğlence ve spor aletleri
8. Tıbbî cihazlar (*)
9. İzleme ve kontrol aletleri(*)
10. Otomatlar

Kullandığımız bu ürünler atık haline geldiğinde bunları belediyelerin kuracakları atık getirme merkezlerine, üreticiler ve lisanslı işleme tesisleri tarafından kurulacak aktarma merkezlerine veya yeni bir elektrikli ve elektronik eşya satın aldığınızda talep etmeniz halinde elektrik ve elektronik eşya dağıtıcılarına hiçbir ücret ödemededen verebilirsiniz.

52 - Üretici olarak tehlikeli atık yönetimi için üzerime düşen yükümlülükler nelerdir?

Atıkların üretilmesinden biriktirilmesine, geçici olarak depolanmasından nakliyesine, nakliyesinden bertaraf tesisine ulaşmasına kadar bütün süreçlerden müteselsilen sorumludur.

Tehlikeli atıkların kontrolü yönetmeliği Madde 9 'da belirtildiği üzere Atık üreticisi;

— Atık üretimini en az düzeye indirecek şekilde gerekli tedbirleri almakla,

— Atıkların insan sağlığı ve çevreye yönelik zararlı etkisini, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak en aza düşürecek şekilde atık yönetimini sağlamakla, üç yıllık atık yönetim planını bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlayarak valilikten onay almakla,

—Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak, atıklarını tesislerinde geçici olarak depolaması durumunda valilikten izin almakla,

—Ürettiği atıklarla ilgili kayıt tutmakla, atığını göndereceği çevre lisansı almış olan geri kazanım ya da bertaraf tesisinin istemiş olduğu uluslararası kabul görmüş standartlara uygun ambalajlama ve etiketleme yapmakla,

—Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-IV'te (M) işareti ile bulunup EK-III B'de belirtilen özellikleri içermediği öne sürülen atıklar için bu atıkların tehlikeli olmadığını Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlara ait laboratuvarlar ve/veya uluslararası kabul görmüş kuruluşlarca yapılan analizlerle Bakanlığa belgelemekle,

—Atığın niteliğinin belirlenmesi için yapılan harcamaları karşılamakla,

—Atık beyan formunu her yıl takip eden yılın en geç Mart ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait bilgileri içerecek şekilde Bakanlıkça hazırlanan web tabanlı programı kullanarak doldurmak, onaylamak ve çıktısını almak ve beş yıl boyunca bir nüshasını saklamakla,

— Atık depolanması veya bertarafının tesis dışında yapılması durumunda taşıma formunu

doldurmak ve öngörülen prosedüre uymakla,

—Atık taşımacılığında mevcut uluslararası standartlara uymakla,

—Atığı bertaraf tesisinin kabul etmemesi durumunda taşıyıcıyı başka bir tesise göndermekle veya taşıyıcının atığı geri getirmesini ve bertarafını sağlamakla,

—Atıklarının bu Yönetmelikteki esaslara uygun olarak kendi imkânları ile veya çevre lisansı almış atık bertaraf tesisinde gerekli harcamaları karşılayarak veya belediyelerle ya da gerçek ve tüzel kişilerle kurulacak ortak atık bertaraf tesislerinde bertaraf etmek veya ettirmekle,

— Atıkların fabrika sınırları içinde tesis ve binalardan uzakta beton saha üzerine yerleştirilmiş sağlam, sızdırmaz, emniyetli ve uluslararası kabul görmüş standartlara uygun konteynırlar içerisinde geçici olarak muhafaza etmekle, konteynırların üzerinde tehlikeli atık ibaresine yer vermekle, depolanan maddenin miktarını ve depolama tarihini konteynırlar üzerinde belirtmekle, konteynırların hasar görmesi durumunda atıkları, aynı özellikleri taşıyan başka bir konteynıra aktarmakla, konteynırların devamlı kapalı kalmasını sağlamakla, atıklarının kimyasal reaksiyona girmeyecek şekilde geçici depolamakla,

—Ayda bin kilografa kadar atık üreten üretici biriktirilen atık miktarı altı bin kilogramı geçmemek kaydı ile valilikten izin almaksızın atıklarının arazisinde en fazla yüz seksen gün geçici depolayabilir. Bu durumda herhangi bir tehlike halinde arazide önlem alabilmek için en az bir kişiyi görevlendirmekle ve bu kişinin iletişim bilgilerini valiliğe bildirmekle,

—Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak geri kazanım ve bertaraf tesislerine gönderilmeden önce kendi atıklarını gerekli önlemleri alarak fiziksel, kimyasal veya biyolojik işlemlerle zararsız hale getirmek, bakiye atık oluşuyor ise uygun şekilde çevre lisansı almış bertaraf ve geri kazanım tesisine götürmekle veya gönderilmesini sağlamakla,

— Tesis içinde atıkların toplanması taşınması ve geçici depolanması gibi işlemlerden sorumlu olan çalışanların sağlığı ve emniyeti ile ilgili her türlü tedbiri almakla,

— Kaza sonucu veya kasti olarak atıkların dökülmesi ve bunun gibi olaylar sonucu meydana gelen kirliliğin önlenmesi amacıyla, atığın türüne bağlı olarak olayın vuku bulduğu andan itibaren en geç bir ay içinde olay yerinin eski haline getirilmesi ve tüm harcamaların karşılanmasıyla,

— Kaza sonucu veya kasti olarak atıkların dökülmesi ve bunun gibi olaylar vuku bulduğunda valiliği bilgilendirmek ve kaza tarihi, kaza yeri, atığın tipi ve miktarı, kaza sebebi, atık bertaraf işlemi ve kaza yerinin rehabilitasyonuna ilişkin bilgileri içeren raporu valiliğe sunmakla,

—Faaliyetlerine yönelik inşaat ve işletme ruhsatı alınması aşamasında, tehlikeli atıklarının bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda bertarafının sağlanacağını belgelemekle yükümlüdür.

53 - Tehlikeli atığımı biriktirebilir miyim?

Tehlikeli atıklar belirli bir süre tesis içinde geçici depolanabilmektedir.

a)Geçici depolama için izne gerek var mı? Ne kadar süre depolama yapabilirim?

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 9. maddesinin (c) fıkrasında belirtildiği üzere Valilikten izin almak gerekmektedir. Şayet üretici ayda bin kilografa (1 ton/ay) kadar atık üretiyorsa ve biriktirilen atık miktarı altı bin kilogramı geçmiyorsa “valilikten izin

almaksızın” atıklarını arazisinde en fazla yüz seksen gün geçici depolayabilir. Bu durumda herhangi bir tehlike halinde arazide önlem alabilmek için en az bir kişiyi görevlendirmekle ve bu kişinin iletişim bilgilerini valiliğe bildirmekle mükelleftir.

54 - Etiketlemeyi nasıl yapacağım?

Her atık ambalajı, içindeki atık ile ilgili tüm bilgileri içeren atık etiketi ve Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği Ek-4’de belirtilen tehlikeli atık işaretleri ile etiketlenmelidir. Atık Etiketi üzerindeki atık tanımı ile Ulusal Atık Taşıma Formu üzerindeki atık tanımı aynı olmalıdır. Atık Etiketi örneği web sayfamızdan temin edilebilir.

55 - Atığın nakliyesini nasıl yapacağım?

Taşıma işlemi ve bedeli atık üreticisine ait olup, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’ne göre tehlikeli atık sınıfına giren atıklar, Atıkların Karayolunda Taşınmasına İlişkin Tebliğ doğrultusunda “Atık taşıma araç lisansı” olan araçlarla sevk edilmelidir. Taşıma sırasında aracın tehlikeli atık taşıma lisans belgesi, sürücü eğitim sertifikası, gönderilen her atık tipi için ayrı olmak üzere firmanın bulunduğu ilin Çevre ve Orman Müdürlüğünden atık üreticisi firma tarafından alınacak Ulusal Atık Taşıma Formu ve sevk irsaliyesi doldurularak atığı taşıyan araç ile Bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilecektir.

a) Lisanslı Nakliyenin Normal Nakliyeden Farkı Nedir?

Lisanslı araçlar tehlikeli atıkların taşınması için sızdırmazlık gibi özel önlemler alınmış ve Bakanlıktan lisanslanmış araçlardır. Yönetmeliğe göre Tehlikeli atıkların lisanslı araçla nakliyesi zorunludur. Normal nakliye araçlarıyla tehlikeli atık taşınmasına izin verilmemektedir.

b) Lisansız Araçlarla Atık Gönderebilir Miyim?

Atıkların Karayolunda Taşınmasına İlişkin Tebliğ doğrultusunda 50 kg’a kadar olan atıklar, lisanssız araçla nakliye edilebilmektedir.

56 - Hangi evrakları dosyalayacağım, hangilerini kaydedeceğim?

Atık üreticisi Atık beyan formunu her yıl takip eden yılın en geç Mart ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait bilgileri içerecek şekilde Bakanlıkça hazırlanan web tabanlı programı kullanarak doldurmak, onaylamak ve çıktısını almak ve beş yıl boyunca bir nüshasını saklamakla yükümlüdür.

Geri Kazanım ve Bertaraf Tesisleri ise İşletme planlarını her yıl Bakanlığa sunmakla ve Gönderilen ve alınan tüm taşıma formları (UATF) üç yıl süre ile saklanmak ve denetimlerde yetkili idarelerce istendiğinde hazır bulundurmak zorundadırlar.

57 - UATF (Ulusal Atık Taşıma Formu) nasıl doldurulur?

a) UATF Formunu Nereden Temin Ederim?

Taşıma Formları atık üreticisi tarafından ilgili İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerinden temin edilir.

b) UATF Hangi Atıkların Taşınmasında Kullanılır?

- Tehlikeli atıklar
- Tıbbi atıklar
- Atık pil ve akümülatörler
- Atık bitkisel yağlar
- Atık yağlar
- Ömrünü tamamlamış lastikler
- Atık elektrikli ve elektronik eşyalar

c) UATF Formunu Nasıl Dolduracağım?

Ulusal Atık Taşıma Formun talep edilen bilgiler aşağıda belirtilen açıklamalara göre doldurulacaktır.

1) ATIK KODU: Ulusal Atık Taşıma Formunun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (12) nolu veri tipi, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin (EK 7) sinde yer alan listede verilen 6 haneli kodlara göre doldurulacaktır.

2) ATIK ADI: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (13) nolu veri tipi, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği (EK 7)de yer alan listede belirtildiği şekilde doldurulacaktır.

3) H NUMARASI: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (11) nolu veri tipi, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin EK (5) inde yer alan tehlikelilik özelliklerine göre doldurulacaktır.(örneğin H3-A gibi)

4) 20° C' DE FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (14) nolu veri tipi aşağıda belirtilen kod numaralarına göre kodlanacaktır.

- 1)Toz/toz şeklinde
- 2)Katı
- 3)Akışkan/Macun
- 4)Çamurlu
- 5)Sıvı
- 6)Gaz
- 7)Diğer (belirtiniz)

5) RENK: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (15) nolu veri tipi, aşağıda belirtilen kod numaralarına göre kodlanacaktır.

- 1)Beyaz
- 2)Kahverengi
- 3)Kırmızı
- 4)Mavi
- 5)Sarı
- 6)Siyah
- 7)Yeşil
- 8)Diğer (belirtiniz)

6) AĞIRLIK: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (16) nolu veri tipi, atığın ağırlığı kilogram ve/ veya ton olarak belirtilecektir.

7) AMBALAJ VE KONTEYNİR TÜRÜ: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (17) nolu veri tipi, aşağıda belirtilen kod numaralarına göre kodlanacaktır.

- (1)Varil
- (2)Ahşap fıçı
- (3)Bidon
- (4)Kutu
- (5)Torba
- (6)Karışık Ambalaj
- (7)Basıncılı hazne
- (8)Balya
- (9) Diğer (belirtiniz)

8) AMBALAJ VE KONTEYNİR SAYISI: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (18) nolu veri tipi, yukarıda belirtilen ambalaj ve konteynir sayısı formda ayrılan üç dijital bölüme yazılacaktır.

9) TAŞIMA ŞEKLİ: Formun TAŞIYICI bölümünde yer alan (13) nolu veri tipi, aşağıda belirtilen kod numaralarına göre kodlanacaktır.

- (1)Karayolu
- (2)Tren
- (3)Hava
- (4)Deniz
- (5)İç Karasular

Verilen kodlara göre doldurulacaktır.

10) BERTARAF/GERİ KAZANIM İŞLEMLERİ: Formun ALICI bölümünde yer alan (13) nolu veri tipi, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin (EK 2) sinde yer alan geri kazanım (R kodları)/ bertaraf (D kodları)işlemleri için verilen kodlara göre doldurulacaktır.

11) ATIK TRANSFERİ: Formun ALICI bölümünde yer alan (14) nolu veri tipi; formda verilen (a),(b),(c),(d) kutularına (X) işareti konularak doldurulacaktır.

12) TARİHLER: Formda talep edilen tarih bilgileri gün/ ay/ yıl olarak belirtilecektir.

13)Formda talep edilen fakat açıklama kılavuzunda açıklanmasına ihtiyaç duyulmamış diğer veri tipleri hakkındaki talep bilgiler, form üzerindeki ilgili yerlerine beyan edilecektir.

c) UATF Döngüsü Nasıl Olmalıdır?

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği (Ek 9-A) ve (Ek 9-B) de yer alan atık taşıma formlarından (A) formu mavi, (B) formu pembe, (C) formu beyaz, (D) formu yeşil, (E) formu sarı renktedir. Atık üreticisi ve taşıyıcı tarafından ülke içi taşımada (Ek 9-A) da yer alan (A) , (B) , (C) , (D) formları, uluslararası taşımada ise (Ek 9-B) de yer alan (A) , (B) , (C) , (D) , (E) formları doldurulur. (A) , (C) ve (E) formları iki nüsha halinde düzenlenir. Bu formlardan;

a) (D) formu taşıma başlamadan önce, atık üreticisinde kalır, üretici tarafından valiliğe gönderilir.

b) (A) , (B) , (C) , (E) formları taşıma esnasında bulundurulmak kaydı ile taşıyıcıya verilir.

c) (E) formu uluslararası taşımada, taşıyıcı tarafından gümrük çıkışında Bakanlığa bir nüshası gönderilmek üzere gümrük memuruna teslim edilir.

ç) (A), (B) ve (C) formu taşıyıcı tarafından atık bertaraf tesisi sorumlusuna imzalatılarak, (A) ve (B) formları atıkla birlikte teslim edilir. (C) formu ise taşıyıcıda kalır ve bir nüshası üreticiye teslim edilir.

d) (A) ve (B) formu atık bertarafından sorumlu kişi veya kuruluş tarafından imzalanarak alınır. (A) formunun bir nüshası bertarafçı tarafından net miktarlar, bertaraf yeri ve tarihi form üzerine doldurulduktan sonra valiliğe gönderilir.

e) (B) formu net miktarlar, bertaraf yeri ve tarihi form üzerine doldurulduktan sonra geri kazanım veya bertaraf eden tarafından üreticiye gönderilir.

(2) Gönderilen ve alınan tüm taşıma formları, üç yıl süre ile saklanır ve denetimlerde yetkili idarelerce istendiğinde hazır bulundurulur.

d) UATF Formlarını Saklamam Gerekliyor Mu?

Gönderilen ve alınan tüm taşıma formları üç yıl süre ile saklanmak ve denetimlerde yetkili idarelerce istendiğinde hazır bulundurulmak zorundadır.

58 - Tehlikeli Atık Yönetimi Planı nedir? Niçin yapılır? Planları kimler hazırlamalıdır? Planda neler olmalıdır?

a) Tehlikeli Atık Yönetim Planı nedir?

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği (TAKY)'nde tanımlanan şekliyle; Tehlikeli Atık Yönetim Planı: Atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimini sağlamak üzere hazırlanan kısa ve uzun vadeli program ve politikalarıdır.

b) Tehlikeli atık üreten tesislerin yönetim planlarında neler olmalıdır?

Sanayicinin hazırladığı ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine gönderilecek atık yönetim planları detaylı olmalıdır. Her tesisin atık yönetim planı farklı olabilir. Tesisin prosesine ve yönetim politikasına (atıkların geri kazanımı, bertarafı, ihraç edilip-edilmeyeceği, 3 yıl içinde kapasitenin artırılıp artırılmayacağı gibi) vs. göre değişebilir. Ancak, her yönetim planında mutlaka olması gerekenler;

-Tesis içinde oluşan atıkların AYGEİY EK 4 te verilen kodlar ve miktarları,

-Geçici depolama alanlarının durumunu gösteren bilgiler,

-Atıkların ne kadarının geri kazanıldığı,

-Ne kadarının bertarafa gönderildiği,

-Atıkların gönderildiği geri kazanım ve bertaraf tesislerinin isim ve adresleri,

-Atıklara uygulanan işlemler,

-Tesis içinde atık minimizasyonu için yapılan işlemler

c) Belediyelerin hazırlayacağı yönetim planlarında neler olmalıdır?

Belediyelerin hazırlayacağı tehlikeli atık yönetim planları, evlerden kaynaklanan tehlikeli atıkları kapsamakta olup ayrı bir format belirlenmemiştir. Ancak yönetim planları

hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:

- Evlerden kaynaklanan tehlikeli atıklar kaynağında ayrı mı toplanıyor, yoksa ayırma ünitesi mi var belirtilmelidir. Bunların hiçbiri yoksa ne planlandığı belirtilmelidir. Amaçlar, hedefler verilmelidir.
- Ayrı toplanan tehlikeli atıkların adları atık kodları ile birlikte ve miktarları belirtilmelidir. Nüfusa ve nüfus artış oranına göre 3 yıllık olarak tahmini hazırlanmalıdır.
- Ayrı toplanan tehlikeli atıklar için geçici depolama veya ara depolama tesisleri var mı yok mu bilgi verilmelidir.
- Geri kazanım veya bertaraf tesislerine gönderilmesi için taşıma planları yer almalıdır. (Haftalık aylık veya belli bir miktara erişince gönderileceği gibi.)
- Taşıma için lisanslı araçlar belediyeye mi ait, yoksa lisanslı taşıma firmalarından mı karşılanıyor ya da ne planlanıyor, belirtilmelidir.
- Kamuoyunun bilgilendirilmesi için yapılanlar ve yapılacaklar anlatılmalıdır.

59 - Maden atıklarının yönetimi hangi mevzuat kapsamında değerlendirilmektedir?

Maden atıkları yönetimi ilgili mevzuat yürürlüğe girene kadar bu atıklar ile ilgili işlemler Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik (ADDY) ve genelgeler kapsamında değerlendirilmektedir.

60 - Maden atıklarına yönelik özel bir mevzuat ne zaman çıkacaktır?

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali İşbirliği (IPA-1) kapsamında "Maden Atıkları Direktifi"nin (2006/21/AT) ülkemiz mevzuatına aktarılması için Bakanlığımız koordinesinde Enerji ve Tabii kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) ve Maden Teknik Arama Genel Müdürlüğü (MTA) ile Twinning (Eşleştirme), Teknik Yardım ve Tedarik bileşenlerinden oluşan proje 2010 yılında başlatılmıştır. Söz konusu projenin eşleştirme bileşeni tamamlanmış olup, maden atıklarına özgü ülkemiz gerçeklerine uygun maden atıkları mevzuatı 2015 yılı 3. Çeyreğinde kazandırılacaktır

61 - Maden atıklarının hangi sınıf düzenli depolama tesisinde depolanmaktadır?

Maden atıkları eluatanalizi yapılarak Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik Ek-2'de verilen limit değerlerine göre I.Sınıf,II Sınıf ve III.Sınıf depolama tesislerinde depolanabilmektedir.

62 - İnert maden atıkları için özel bir yönetim var mıdır?

İnert Maden Atıklarının Alan Islahı, Restorasyon, Dolgu Maksadıyla Kullanımı veya Depolanmasına İlişkin Genelge (2010/13) 27/08/2010 tarihinde yayımlanmıştır. Genelge ile özellikle II.Grupmadenler (mermer, andezit, bazalt vb.) ve IV.Grupkil minerallerinin aranması, çıkarılması ve işlenmesinden kaynaklanan inert nitelikli maden atıklarının yönetimi

gerçekleştirilmektedir.İlgili genelge kapsamındaki madenlerden kaynaklanan atıklar Alan Islahı, Restorasyon, Dolgu Maksadıyla Kullanımı veya Depolanması gerçekleşmektedir.

63 - Maden atıklarının depolandığı tesisleri için lisans alınması gerekli midir?

Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik gereğince Çevresel Etki Değerlendirme, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğüne başvurularak önce GFB (Geçici Faaliyet Belgesi) sonra Lisans alınması zorunludur.

64 - Sondaj çamurları düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilmesi zorunlu mudur?

Sondaj Çamurlarının ve Krom Madeninin Fiziki İşleme Tabi Tutulması Sonucu Ortaya Çıkan Atıkların Bertarafına İlişkin Genelge 04/07/2012 tarihinde yayımlanmıştır. Genelge kapsamındakisondaj atıkları, sondaj çamuru için hazırlanan havuz içinde gerekli önlemler alınarak bertaraf edilebilmektedir.

65 - Atık ithalatı yapmak istiyorum. Ne yapmam gerekiyor?

2872 sayılı Çevre Kanunu 13. Maddesi uyarınca tehlikeli atıkların ithalatı yasaktır. Diğer yandan, Ekonomi Bakanlığı bazı atıkların ithalatını yasaklayabilir veya kontrol altında tutabilir. İthalatı izne tabi atıklar ve yasak olan atıklara ilişkin iki adet Tebliğ bulunmaktadır.;

- 1) Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/23)

- 2) Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/3)

Bu tebliğler kapsamında ithalat yapmak isteyen sanayicilerin alması gereken belgelere ilişkin bilgi ve dokümanlara Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü web sayfasından ulaşılabilir.

66 - Tehlikeli Atık ihracatı yapmak istiyorum, ne yapmam gerekir?

Tehlikeli atık ihracatı Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında gerçekleştirilebilir. Tehlikeli atık ihracatı yapılacak ülke ve transit ülkelerden yazılı onay alınması amacıyla anılan yönetmelik Ek-10'da yer alan Ön Bildirim (Notifikasyon) formunun doldurularak ilgili diğer evraklarla birlikte Bakanlığa başvurulması gerekmektedir. İhracat işleminde uyulması gereken kurallar ve yapılması gereken iş ve işlemler için hazırlanmış dokümanlara Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü web sayfasından ulaşılabilir.